

В умовах ринку, коли зовнішнє середовище достатньо турбулентне, слабо передбачуване і переважно не залежить від зусиль підприємства, ігнорування ним стратегічного контексту діяльності може спричинити катастрофічні наслідки. Діяльність кадрів за принципом «сьогодні - на сьогодні» без заходів, які нині не дадуть віддачі, а забезпечать успіх підприємства в майбутньому, явно веде до банкрутства [5; 4].

Таким чином, стратегія розвитку підприємства – фундаментальний складник побудови та управління бізнесом. Від її правильного і вчасного вибору залежать ефективність діяльності всього бізнесу, його прибутковість та конкурентоспроможність. Застосування стратегічного управління на підприємствах дає змогу використовувати економічні, організаційні, технічні можливості виробництва, своєчасно координувати роботу з розвитку підприємства.

Література:

1. Поняття «стратегія підприємства». URL: <https://buklib.net/books/22372/> (дата звернення: 28.02.2023).
2. Стратегія діяльності підприємства: її сутність, види та етапи розробки. URL: <https://buklib.net/books/23424/#:~:text=Стратегія%20підприємства%20–%20це%20процес%20формування,заходів%2C%20які%20забезпечують%20їх%20досягнення> (дата звернення: 28.02.2023).
3. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/56005/1/PI_2021_21_Brin_Stratehiia.pdf (дата звернення: 28.02.2023).
4. Чого Україну може навчити трактат «Мистецтво війни» Сунь-Дзи. URL: <https://ucu.edu.ua/news/najmogutnishi-krayiny-mozhut-prograty-vijnu-slabshym-ta-pogano-ozbroyenym-chogo-ukrayinu-mozhe-navchyty-traktat-mystetstvo-vijny-sun-dzy/> (дата звернення: 01.03.2023).
5. Стратегія підприємства, як чинник його конкурентоспроможності. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5660> (дата звернення: 01.03.2023).

НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Швець К.Є.

*Науковий керівник: Мордовцев О.С., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Накопичений за останні роки досвід інноваційного розвитку показав, що регіони України переходять на інноваційний шлях розвитку нерівномірно, серед них є як лідери, так й відстаючі. Оскільки різні області розрізняються як своїми науково-технічними, так й виробничими потенціалами, включаючи рівні розвитку соціальної та виробничої інфраструктури, ці відмінності повинні впливати на зміст регіональних інноваційних політик і окремих програм,

покликаних підтримати і розвинути ті чи інші компоненти регіональних інноваційних систем. Відповідно, в залежності від конкретних характеристик регіональних економік, повинні відрізнятись як механізми формування регіональної інноваційної системи (далі РІС) в адміністративно-територіальній одиниці в цілому, так і механізми її державної підтримки.

Досліджено, що типові заходи державної підтримки формування РІС в регіональних стратегіях і програмах орієнтовані переважно на розвиток пропозиції нововведень та інновацій, в той час як заходи з розвитку попиту на ринкові інновації представлені недостатньо. Існуючи зовнішні та внутрішні фактори інноваційної успішності регіональних економік включають в себе фактори, що відображають саме попит на інновації.

На сьогоднішній день практично єдиним механізмом державної підтримки стимулювання попиту на інновації виступають державне і муніципальне замовлення, а також замовлення державних підприємств. Що ж стосується стимулювання приватного попиту на них з боку суб'єктів господарювання і фізичних осіб, то відповідні механізми не входять в регіональні програми і стратегії.

Виходячи з цього, в запропоновані нові заходи і механізми державної підтримки формування РІС.

Для проміжних товарів виробничого призначення, які купуються і споживаються суб'єктами господарювання, стимули до купівлі інновацій створює високий рівень добросовісної конкуренції. Саме він спонукає суб'єкт господарювання шукати такі засоби виробництва, які дозволили б виробленої їй продукції вигравати в конкурентній боротьбі.

Отже, заходи державного впливу в цьому аспекті повинні бути націлені на підвищення рівня конкуренції. Для цього слід не тільки активізувати роботу Антимонопольного комітету України та її територіальних відділів (департаментів), а й всляко полегшувати вихід на регіональні ринки нових учасників, що і дозволить підвищувати конкуренцію на цих ринках.

Державний вплив на приватний попит населення регіону на нововведення більш складно і опосередковано, ніж на приватний попит суб'єктів господарювання. Для домогосподарств не існує такого ринкового важеля як конкуренція. Тому стимулювання цього виду попиту на нововведення зводиться, перш за все, до полегшення доступу новинок до покупця і поліпшення його інформування про появу нововведень у продажу. Полегшення доступу новинок на споживчий ринок – це також зниження (або зняття) бар'єрів доступу на регіональний ринок, тобто підвищення добросовісної конкуренції між роздрібними торговцями.

Заходи державної підтримки формування РІС необхідно розширити також й заходами щодо підвищення рівня довіри в регіоні, як між владою і підприємцями, так і всередині бізнес-спільноти. Відповідні дії з боку регіональної влади, які могли б підвищити довіру до них, полягають, в першу чергу, в налагодженні постійного діалогу з бізнесом і, що головне, – в обов'язковому виконанні обіцянок, які будуть висловлюватися в ході такого діалогу, і укладених домовленостей. Підставою для такого розуміння проблеми

може служити відома в маркетингу система заходів з вибудовування довіри до бренду.

Таким чином, на додаток до вже здійснюваних заходів, слід розробляти такі нові напрямки державної підтримки інноваційного розвитку регіонів, як:

– заходи щодо зміцнення довіри між бізнесом і регіональною і муніципальною владою;

– заходи щодо полегшення створення нових підприємницьких інноваційних виробництв;

– заходи щодо підвищення добросовісної конкуренції на регіональних ринках.

Ці механізми розширюють число напрямків державної підтримки формування РІС в територіально-адміністративних одиницях України, а результати їх використання будуть позитивно впливати на регіональні інноваційні процеси.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA SƏNAYE MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İNNOVASIYA FƏALLIĞININ MÜASİR VƏZİYYƏTİ

Mustafayeva G.X.

Elmi rəhbər: Səmədova O.M., dosent, i.f.d.

Mingəçevir Dövlət Universiteti (Azərbaycan)

Azərbaycan Respublikasında aparılan islahatların davam etdirilməsi kontekstində əsas məsələlərdən biri – müəssisələrin innovasiya fəallığının artırılmasıdır. Bu mərhələdə innovasiyanın inkişafının fərqli cəhəti daha mütərəqqi texnoloji proseslərə və çevik istehsalata tez bir zamanda keçiddir ki, bu da yeni rəqabət qabiliyyətli, dünya standartlarına cavab verən məhsul istehsal etməyə imkan verir.

Bununla belə, sənaye müəssisələrinin innovasiya fəallığının təmin edilməsi sahəsində mövcud problemlər bu prosesin ləngiməsinə gətirib çıxarıır. Belə ki, respublikada innovasiya sferasında bir sıra qanunverici aktlar qəbul edilməsinə baxmayaraq, “innovasiyalar haqqında”, “müəssisələrin innovasiya fəaliyyəti haqqında”, innovasiyanın inkişafı ilə əlaqədar digər məsələlər haqqında qanunverici və normativ sənədlər qəbul edilməmişdir. İnnovasiya mərkəzlərinin, texnoparkların, texnopolislərin, injiniring (elmi-konstruktor işləmələrinin istehsal mərhələsinə çatdırılması da daxil olmaqla kommertiya əsaslı mühəndis-məsləhət xidməti), lizing və digər təşkilatların normativ-innovasiya infrastrukturunun hüquqi bazasının formalaşması üzrə iş axıra kimi yerinə yetirilməmişdir.

Eyni zamanda sahibkarlar hələ də innovasiya işləmələrinin maliyyələşdirilməsinə və onların praktik tətbiq edilməsinə vəsait qoymağa tələsmirlər. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika komitəsinin məlumatlarına əsaslanaraq deyə bilərik ki, 2021-ci ildə bütün sənayedə texnoloji innovasiyalara çəkilən xərclər 5848,3 min manat məbləğində (2020-ci ildə 35919,8 min manat; əvvəlki ilə nisbətən 84% azalma) olmuşdur.

Konkret 2021-ci ildə bütün sənayedə texnoloji innovasiyalara çəkilən xərclərin